

Saartje de Jong-Wijtvliet

Saartje Wijtvliet is geboren op 14 mei 1920 te Rotterdam. Saartje was een dochter van Alida Velleman en de niet-Joodse Everhardus Wijtvliet. Zij was een “voorkind”, geboren op 14 Mei 1920 in Rotterdam, maar is bij het huwelijk van haar ouders op 7 Juli 1920 in Haarlem “met toestemming van de moeder, door de vader erkend als zijn dochter”. Saartje had nog een broer Everhardus Jacobus, die in 1921 was geboren en ook nog een zusje Grietje, die in December 1922 was geboren, maar op de leeftijd van 14 maanden op 5 Februari 1924 is gestorven. Saartje’s moeder Alida overleed op 17 oktober 1924 in Haarlem, waarna haar man op 25 maart 1925 hertrouwde met de 19-jarige Trijntje Zwiers.

Saartje woonde na het overlijden van haar moeder nog thuis in Haarlem maar drie jaar later, vanaf 11 mei 1928 woonde zij tot juni 1937 in de Berg-stichting. De Berg-stichting is in 1909 opgericht als opvanghuis voor joodse kinderen uit noodlijdende gezinnen en voogdij kinderen. In een bosrijk gebied aan de zuidkant van het dorp Laren aan de Doodweg 4, grenzend aan de Hilversumse hei, stond van 1911 tot 1971 het gebouwencomplex van de Berg-Stichting, een Joods Kindertehuis. Met een voetbalveld, boomgaard, groentetuin, pluimveehouderij en bijenkasten was de stichting een van de beste kindertehuizen van Nederland.

In 1929 werd begonnen met een Scoutinggroep bij de Bergstichting in Laren. De meisjes waren bij het Nederlands Padvindsters Gilde (NPG) als groep I van de afdeling Laren geregistreerd. De jongens waren ingeschreven bij de NPV als groep 6 van de afdeling Bussum. In eerste instantie werd gestart met welpen, padvindsters en in mei 1936 kwamen er kabouters bij. In september 1933 werd ook een pioniersgroep opgericht. De groepen deden actief mee met activiteiten binnen het district en gingen jaarlijks op kamp. Vlak voor de oorlog waren er veertien welpen, tweeëntwintig verkenners, tien kabouters en achttien padvindsters.

Door de stichting werd De Judeër uitgegeven, het periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting. Hierin verschenen regelmatig verslagen van Scoutingkampen en werden

installaties en insignes vermeld. Saartje werd als padvindster geïnstalleerd in 1932. Ze haalde de insignes tuinieren en volksdansen. In 1933 werd ze toegelaten tot de huishoudschool.

Na haar vertrek uit de Berg-stichting verbleef zij 7 maanden in Beth Mikloth Lezikno, het Joods Huis voor ouderenzorg in Arnhem, waar zij vermoedelijk werkzaam was als hulp in de huishouding. Ze kwam in 1938 weer even terug in Laren, verbleef daarna een paar maanden in het meisjesweeshuis in de Rapenburgerstraat 171 in Amsterdam en toen weer vier maanden in de Berg-stichting, totdat zij in november 1940, als hulp in de huishouding in de Badhuisstraat 43 in Haarlem terecht kwam bij de familie van Louis Pezon.

Saartje Wijtvliet trouwde ze op 24 augustus 1942 in de Haarlemse Synagoge met Jacob de Jong. Kort daarna werd Jacob via kamp Westerbork op transport gesteld naar concentratiekamp Auschwitz en is uiteindelijk op 31 maart 1944 ergens in Midden Europa om het leven gekomen. Saartje zat in kamp Westerbork in barak 55. Ze is op 25 mei 1943 met het dertiende transport naar vernietigingskamp Sobibor gebracht en wordt bij aankomst op 28 juni 1943 vermoord. De treintransporten naar Sobibór vertrokken tussen 3 maart en 20

juli 1943 wekelijks op dinsdag vanuit Kamp Westerbork. Vrijwel alle gedeporteerden werden op de dag van aankomst direct doorgeleid naar de daar aanwezige gaskamers en vermoord. Met deze 19 treintransporten werden in totaal 34.313 Joden in de Tweede Wereldoorlog gedeporteerd van Nederland naar Sobibor gedeporteerd.

Na de oorlog werd voor haar huis aan de Badhuisstraat 43 in Haarlem een Stolpersteine geplaatst.

Meer informatie

[Saartje de Jong-Wijtvliet \(oorlogsgravenstichting.nl\)](http://Saartje.de.Jong-Wijtvliet.oorlogsgravenstichting.nl)

[Saartje de Jong-Wijtvliet \(joodsmonument.nl\)](http://Saartje.de.Jong-Wijtvliet.joodsmonument.nl)

[De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 1, 1928-1929, no 2-4, 1928 » 1928 - Pag. 16 | Delpher](#)

[De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 5, 1932-1933, no 1-4, 1932 » 1932 - Pag. 72 | Delpher](#)

[De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 6, 1933-1934, no 1-4, 1933 » 1933 - Pag. 20 | Delpher](#)

[De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 8, 1935-1936, no 1-4, 1935 » 1935 - Pag. 18 | Delpher](#)

[De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 9, 1936-1937, no 1-3, 1936 » 1936 - Pag. 58 | Delpher](#)

[Berg-Stichting \(laarenberg.nl\) monumentbergstichting.nl](http://Berg-Stichting(laarenberg.nl)monumentbergstichting.nl)

[Larense Berg-Stichting voor Joodse kinderen - ONH](#)

[De Berg-Stichting - Monument voor de Joodse Kinderen \(monumentbergstichting.nl\)](#)

[Herinnerings bomen Laren](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 25 jul 1930 - Art. 110 | Delpher](#)

[De Judeër; periodiek orgaan van de bewoners van de Berg-stichting, jrg 9, 1936-1937, no 1-3, 1936 » 1936 - Pa. 25 | Delpher](#)

[De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde, jrg 7, 1933-1934, no 8, 1933 » 1933-09 - Pag. 1 | Delpher](#)
[Monument voor de Berg-stichting. 48 pupillen te veel. - NIK - Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap](#)
[Bronnen over 'Berg-stichting' - Netwerk Oorlogsbronnen](#)
[Verhuizing Berg-Stichting naar Amsterdam - Netwerk Oorlogsbronnen](#)
[Eerste razzia Berg-Stichting - Netwerk Oorlogsbronnen](#)
[Tweede razzia Berg-Stichting - Netwerk Oorlogsbronnen](#)
[Ontruiming Berg-Stichting - Netwerk Oorlogsbronnen](#)
[Sobibórtransporten - Wikipedia](#)
[Arolsen Archives - International Center on Nazi Persecution | 01020402 306 - Dokumenten mit Namen ab WIJNSCHENK, Keetje | 01020402 306 - Dokumenten mit Namen ab WIJNSCHENK, Keetje](#)
[Saartje de Jong-Wijtvliet - Kamp Westerbork, De Digitale Collectie](#)
[Badhuisstraat+43 | Stolpersteine.app](#)
[Stolpersteine Badhuisstraat 43 - Haarlem - TracesOfWar.nl](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.